

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

In Die Pentecostes Evange. Iohan. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

INDIE PENTECOSTES I.
EVANGE. Iohan. XIII.

I quis diligit me, ser-
monem meum serua-
bit, & Pater meus di-
liget eum. & ad eum
ueniemus, & mansio-
nem apud eum facie-
mus. Qui non diligit me, sermones
meos non seruat, Et sermonem, quem
audistis, non est meus, sed eius qui mi-
sit me Patris.

Hec loquutus sum uobis, apud uos
manens, Paracletus autem Spiritus san-
ctus, quem mittet Pater in nomine
meo, ille uos docebit omnia, & sugge-
ret uobis omnia, quaecumque dixi uobis.

Pacem relinquo uobis, pacem
meam do uobis, Non quomodo mun-
dus dat, ego do uobis, Non turbetur
cor uestrum, neque formidet. Audistis quod
ego dixi uobis, uado, & uenio ad uos.
Si diligeretis me, gauderetis utique, quia
dixi, uado ad patrem, quia pater maior
me est.

Et nunc

IN DIE

Et nunc dixi uobis, priusquam fiat, ut cum factum fuerit, credatis. Nō iam multa loquar uobiscum, uenit enim Princeps mundi huius, & in me non habet quicquam, Sed ut cognoscat mundus, quia diligo Patrem, & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Surgite, eamus hinc.

DE PENTECOSTE.

LOCI DVO.

- I. Collatio Pentecostes ueteris Testamenti, ad Pentecosten noui Testamenti.
- II. De Spiritu sancto, quid sit, ad quid detur, & quibus.

DE PRIMO.

Singulari consilio uoluit Deus conuenire tempora promulgatæ legis, & dati Spiritus sancti, ut collatio admoneat pios, de utriusque actionis fine.

Die quinquagesimo post exitum ex Ægypto, uidelicet post Pascha populi Israel, promulgata est Lex terribili uoce, de cælo, quia Deus uoluit extirpare publicum testimonium sui iudicij aduersus peccata hominum. Et cum Populus audiisset Legem, expauit, ac petiuit, ut per Moysen deferretur mandata

etur mandata Dei ad multitudinem. Senferunt enim, se non posse sustinere uocem Legis. Hæc historia significat eadem quæ geruntur in singulis, cum audimus uocem Legis, id est, cum sentimus Deum iudicantem. Non enim potest natura hominum rea sustinere iram DEI iudicantis, & lege terrentis conscientiam, sicut inquit Ezechias: Sicut Leo contriuit omnia ossa mea. Ergo promulgata Lege, agnoscuntur peccatum & ira Dei. Hæc mala cum tollere uelit beneficio noui Testamenti, ut Paschati respondet Pascha, umbræ uera uictima, sic promulgatione Legis, monstrantis peccatum & iram, respondet in hac Pentecoste manifestum testimonium donationis Spiritus sancti, per quem inchoatur nouum regnum, in quo sonat uox Euangelij de remissione peccatorum, & de donatione Spiritus sancti, inchoantis iusticiam & uitam æternam. Hæc secunda Pentecoste, multo gloriosior est priore. In priore monstrantur peccatum & ira Dei, in secunda tolluntur.

DE SECUNDO.

QVID sit Spiritus sanctus.

Quoties de Trinitate cogitamus, intuemur admirandam reuelationem diuinitatis, factam in Baptismo Christi, ubi tres personæ clarissime discernuntur. Estq; Spiritus sanctus persona procedens à Patre & Filio,

4 ij agitans

agitans corda, & exuscitans nouos & diuinos motus, conuenientes Legi Dei. Et quidem ipsum dictum Ioelis testatur, Spiritum sanctum esse substantiæ diuinæ, quia inquit: Effundam de Spiritu meo. meo, inquam, qui est meæ substantiæ.

AD QUID DATVR?

HOC copiose traditur, sed sumam unum dictum, Zacha. 12. Effundam super domum Dauid, & super habitatores Ierusalem, Spiritum gratiæ, & precum. Hac dulcissima sententia, complectitur omnia beneficia Spiritus sancti, & ueros cultus Dei. Testatur donari Spiritum sanctum, & hunc esse spiritum gratiæ, id est, in cordibus nostris testificantem, primum, quod simus in gratia Dei, seu inclinantes corda, ut adsentiantur promissioni gratiæ. Nam hic primus effectus est Spiritus sancti, inclinare corda, ut agnoscant Filium Dei, & statuunt se recipi in gratiam, sicut Christus inquit: Ipse me glorificabit, id est, erit testis per Euangelij prædicationem, & inclinabit corda, ut adsentiantur Euangelio, & noua luce perfundet, ut intelligant Euangelium, & discernant à sapientia mundi. Cum autem agnoscerimus misericordiam DEI, & accipimus remissionem, audemus iam accedere ad Deum, inuocare eum. quia nisi adsit fides statuens de remissione peccatorum, fugiunt corda Deum, non inuocant

PENTECOSTES. 3.

cant, Sed fide per Christum, habemus accessum ad Deum, ut Roma. 5. dicitur. Item Roma. 8. Accipitis spiritum adoptionis filiorum, quo clamamus Abba pater, id est, cum corda eriguntur uoce Euangelij, & fide, induuntur Spiritu Sancto, agnoscunt misericordiam Dei, uere Deum inuocant fiducia filij, agnoscunt Patrem esse &c. Ideo Zacharias dixit: spiritum gratiæ, & precum, duos primos & præcipuos effectus Spiritus sancti complectens, scilicet, testificari, quòd simus in gratia, & impellere ad inuocationem. Porro inuocatio complectitur reliquos pios motus, dilectionem, & nouam obedientiam.

Hæc multis concionibus Christi, & Apostolorum amplificantur, quæ sunt promissiones instigendæ animis, Non relinquam uos orphanos. Constat Ecclesiam in mundo, uelut orphanam esse, sine præsijs humanis, subiectam cruci, oppugnari à diabolo, moliente sectas, dissipationes, scandala, cædes, persecutionem, & ab organis diaboli, tyrannis & alijs. Sed Christus inquit, additurum se nobis paracletum, qui consilio regat, & confirmet mentes, qui retineat mentes in uera sententia, & illustret, ut Euangelium recte intelligant, & discernant à sapientia mundi, sicut Christus inquit: Dabo uobis Spiritum ueritatis, id est, qui efficit ueraces in doctrina, & in inuocatione.

a ij Quibus

IN DIE

QVIBVS DETVR.

PVblica exhibitio Spiritus sancti, fuit testimonium, quòd uerè detur Spiritus sanctus toti Ecclesie. Ideo in hoc testimonio contemblemur uniuersalem promissionem. Vt omnibus offertur remissio peccatorum, & omnibus præcipitur ut credant, ita Spiritus sanctus promissus est omnibus, & datur omnibus agentibus poenitentiam, & fide se sustentantibus, sicut manifeste testatur Paulus Galat. 3. Vt promissionem spiritus accipiamus per fidem. Et Christus inquit: dari eum petentibus, Lucæ 11. Quanto magis Pater coelestis dabit spiritum sanctum petentibus. Ac diligenter obseruanda est particula, petentibus, qua Christus requirit, & postulat petitionem huius muneris. Quod quidem in uerbis illis liberaliter promittit.

Quare agamus poenitentiam, & exerceamus fidem in inuocatione, & petamus Spiritum sanctum, ut nouam lucem, & nouam obedientiam in nobis inchoet, sicut 2. Corinth. 3. dicitur: Nos omnes reuelata facie gloriam Domini specularantes, in eandem imaginem transformamur, à gloria in gloriam, tanquam à Domini Spiritu, id est, nos audito Euangelio, & accepta remissione peccatorum, gloriam Dei specularum, id est, audemus accedere ad Deum, & uidemus eius gloriam, id est, fulgorem iudicij, ac in illo iudicio, uocem Euange

PENTECOSTES. 4

ee Euangelij, consolationem habemus, ac induimur luce fidei, ut magis magisque iram Dei, & misericordiam agnoscamus, & noua luce, quae est imago Dei, ornemur, id est, noticia Dei, fiducia praesentiae Dei, dilectione, & ceteris uirtutibus. & addit, tanquam à Domini Spiritu, ut sciamus, hanc renouationem esse opus Spiritus sancti in nobis.

Illud etiam sciamus, excuti Spiritum sanctum lapsibus contra conscientiam, ut Gala. 5. dicitur: Spiritu ambulate, & concupiscentiam carnis non perficietis. Et deinde: Manifesta sunt opera carnis, adulterium, scortatio, odia, de quibus dixi, talia facientes regnum Dei non consecuturos esse. Et de his Iohannes inquit: Qui facit peccatum ex Diabolo est, & Ebreo. 10. Filium Dei conculcans, & sanguinem testamenti polluens, & Spiritum gratiae contumelia afficiens. Haec doctrina necessaria est Christianis, ut sciant omnibus promissum esse Spiritum sanctum, & accipi ab omnibus fide in uera poenitentia, & retineri, dum manemus in exercitijs uerae poenitentiae, & inuocationis.

FERIA SECUNDA PENTECOSTES Actorum II.

a iij Et cum